

Asia: VN/34558/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentteja rakentamislain muutoksista

Invalidiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Invalidiliitto lausuu huomionsa erityisesti edustamiensa fyysisesti vammaisten tai toimintaesteisten ihmisten näkökulmasta.

Invalidiliitto haluaa lausunnossaan muistuttaa, että YK:n vammaissopimuksen artiklan 2 (Määritelmät) mukaan kaikille sopiva suunnittelu tarkoittaa tuotteiden, ympäristöjen, ohjelmien ja palvelujen suunnittelua sellaisiksi, että kaikki ihmiset voivat käyttää niitä mahdollisimman laajasti ilman mukautuksia tai erikoissuunnittelua. YK:n vammaiskomitea yleiskommentissa nro. 6 (2018) määrittelee kaikille sopivan suunnittelun sisältyvän ennakoon palveluiden ja tuotteiden sekä ympäristöjen systeemiin sekä prosesseihin kuuluvaksi.

Edelliseen viitaten, Invalidiliitto peräänkuuluttaa sosiaalisten vaikutusten arvioimista, erityisesti vammaisten henkilöiden osalta (vammaisvaikutusten arviointi VAVA). Muutosesityksen vaikutuksia on arvioitu talouden, viranomaisten toiminnan ja ympäristön osalta. Muut yhteiskunnalliset vaikutukset -kohdassa todetaan, ettei ehdotetuilla muutoksilla ole sukupuolivaikutuksia. Tässä tarkoitettaneen, ettei ehdotetuilla muutoksilla ole vaikutuksia tasa-arvon toteutumiseen.

Lausunnolla olevassa luonnoksessa todetaan, että valmisteltavan lain tavoitteena on keventää hallinnollista taakkaa ja vähentää byrokratiaa. Yhtenä keinona tähän esitetään rakentamislupahakemukseen liitettävien tietojen rajaamista. Hallinnollisen taakan keventämistä ja tietojen rajaamista ei voi kuitenkaan tehdä ihmisoikeuksia, kuten rakennetun ympäristön esteettömyyttä vaarantaen. Lupahakemuksen liitteissä ei ole mainintaa selvityksestä rakennuspaikan ja rakennuksen esteettömyydestä ja Invalidiliitto ehdottaakin kyseisen selvityksen lisäämistä rakentamislupahakemuksessa vaadittavaksi liitteeksi.

Lisäksi kunnalla tulisi olla mahdollisuus vaatia esteettömyyden selvittämistä myös niiden rakentamishankkeiden osalta, jotka eivät ylitä uuden, vuoden 2025 alusta voimaan tulevan rakentamislain mukaista lupakynnystä ja jotka eivät näin kuulu tavanomaisen rakentamislupakäsittelyn piiriin.

Rakennuksen elinkaariominaisuuksissa tulisi huomioida teknisten tekijöiden lisäksi tilojen muunneltavuus, jotta kiinteistö voisi palvella elinkaarensa aikana erilaisia tarpeita. Invalidiliitto ehdottaa, että ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen ohella selvitys rakennuksen muuntojoustavuudesta lisättäisiin osaksi rakentamislupahakemuksen liitteitä.

2. Esityksen mukaan Ilmastaselvityksessä tulisi raportoida uuden rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Asetusvalmistelun helpottamista varten kysymme, tulisiko näkemyksesi mukaan vähähiilisyysarviointi tehdä rakennukselle sekä rakennuspaikalle (rakennuspaikalla tarkoitetaan mm. rakennuksen perustuksia), vaikka hiilijalanjäljen raja-arvot on suunniteltu koskevan vain rakennusta?

Vastaus:

A: Ilmastaselvityksen tulisi sisältää vain rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

B: Ilmastaselvityksen tulisi sisältää rakennuksen sekä rakennuspaikan hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

-

3. Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioit esitetyillä muutoksilla olevan edustamasi tahon kannalta?

-

4. Kommenteja alueidenkäyttölain 57, 188 a ja 197 §:stä

-

5. Kommenteja ympäristönsuojelulain 156 b §:stä

-

6. Kommenteja laista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympärisövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Hätönen Johanna
Invalidiliitto ry